LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR *REVOLUT BANK UAB* GINČO NAGRINĖJIMO

2025-06-13 Nr. 429-125
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Revolut Bank UAB* (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2024 m. rugpjūčio 5–9 d. pareiškėjas atliko aštuonis kredito pervedimus, kurių bendra suma 55 960 PLN, iš savo banko sąskaitos į savo *Revolut Ltd* sąskaitą (toliau – ginčijami kredito pervedimai), joje atliko aštuonias valiutos keitimo operacijas: iškeitė 55 960 PLN ir gavo 0,024614264 BTC (toliau – ginčijamos valiutos keitimo operacijos). Po beveik kiekvienos minėtos valiutų keitimo operacijos buvo įvykdytos kriptovaliutų išėmimo operacijos, kurių bendra suma 0,024614264 BTC (toliau – ginčijamos kriptovaliutos išėmimo operacijos). Ginčijami kredito pervedimai, ginčijamos valiutos keitimo operacijos ir ginčijamos kriptovaliutos išėmimo operacijos toliau bendrai vadinamos – ginčijamomis operacijomis.

2024 m. gruodžio 20 d. pareiškėjas pateikė bankui kreipimąsi, kuriame nurodė, kad tapo sukčiavimo auka. 2024 m. gruodžio 26 d. banko darbuotoja paprašė pareiškėjo pateikti detalesnius paaiškinimus ir juos patvirtinančius įrodymus.

2024 m. gruodžio 27 d. pareiškėjas pateikė prašomą informaciją ir paaiškino, kad į jį kreipėsi asmuo, kuris tariamai atstovavo įmonei *CySEC* (*Cyprus Securities and Exchange Commission*), ir nurodė, kad pareiškėjas pretenduoja atgauti tariamai prarastus 36 865,12 EUR iš investavimo platformos OPTECK.COM. Kita vertus, pareiškėjui buvo nurodyta, kad, norėdamas gauti minėtą išmoką, turės sumokėti tam tikrus mokesčius, tai pareiškėjas ir padarė atlikdamas ginčijamas operacijas.

2025 m. sausio 14 d. bankas pateikė atsakymą į pareiškėjo kreipimąsi, jame paaiškino, kad, detaliai išanalizavęs iš pareiškėjo gautą informaciją apie sukčiavimo atvejį, atsisako grąžinti pareiškėjui prarastų lėšų sumą.

2025 m. sausio 17 d. pareiškėjas dar kartą kreipėsi į banką ir patvirtino, kad nors ir autorizavo ginčijamas operacijas, tačiau tai atliko dėl sukčių taikomos manipuliacijos. 2025 m. sausio 20 d. bankas patikino pareiškėją, kad savo sprendimo nekeis.

Nesutikdamas su banko sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Kreipimesi jis nurodė tapačias aplinkybes, kaip ir kreipimuosesi į banką. Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas prašo įpareigoti banką kompensuoti jo patirtą žalą dėl įvykdytų ginčijamų operacijų – 55 960 PLN.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas nurodo, kad nesutinka su pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis. Bankas teigia, kad pats pareiškėjas patvirtino, jog visos ginčijamos operacijos buvo atliktos jo paties, todėl mano, kad pareiškėjas davė sutikimą jas atlikti (jos buvo tinkamai autorizuotos). Bankas teigia, kad tinkamai įvykdė ginčijamus kredito pervedimus, kaip jį įpareigoja teisės aktai, todėl negali būti atsakingas už pareiškėjo neatsargiais veiksmais sau pačiam sukeltą žalą. Bankas taip pat paaiškino, kad ginčijamos valiutos keitimo ir kriptovaliutos išėmimo operacijų paslaugos buvo suteiktos pareiškėjui ne banko, o būtent *Revolut Ltd*. Atsižvelgdamas į tai, bankas prašo atmesti pareiškėjo reikalavimą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi,

ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą, Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, šalių ginčas kilo dėl banko atsisakymo kompensuoti pareiškėjo patirtą žalą dėl atliktų ginčijamų operacijų.

Pažymėtina, kad su kriptovaliutų pirkimu ir pardavimu susijusios paslaugos nebuvo laikomos finansinėmis paslaugomis, kaip jos apibrėžtos ginčijamų kriptovaliutų išėmimo sandorių metu aktualios redakcijos Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje. Be to, šias paslaugas pareiškėjui teikė ne bankas, o *Revolut Ltd*, kuri nėra Lietuvos banko prižiūrimas finansų rinkos dalyvis taip, kaip jie suprantami (apibrėžiami) Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 1 dalyje, todėl Lietuvos bankas nėra įgaliotas nagrinėti su bendrove kilusių ginčų, net jei kiltų iš finansinių paslaugų teikimo. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo nurodytos aplinkybės, susijusios su jam priklausiusios kriptovaliutos BTC pirkimo ir pardavimo sandoriais (valiutos konvertavimo) bei pačios kriptovaliutos išėmimo operacijomis, toliau sprendime nebus analizuojamos.

Nagrinėjamo ginčo atveju matyti, kad kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas aiškiai ir nedviprasmiškai nurodė, jog siekė atlikti ginčijamus kredito pervedimus tam, kad lėšos būtų pervestos tretiesiems asmenims. Pareiškėjas neneigia davęs sutikimą atlikti ginčijamus kredito pervedimus, t. y. būtent jis inicijavo ginčijamus kredito pervedimus, ir todėl lėšos buvo pervestos į jo *Revolut Ltd* sąskaitą, iš kurios vėliau šias lėšas pareiškėjas pervedė tretiesiems asmenims. Be to, pareiškėjas nei kreipimesi į banką, nei į Lietuvos banką neginčija fakto, jog ginčijami kredito pervedimai buvo tinkamai įvykdyti. Taigi, galima daryti išvadą, kad dėl ginčijamų kredito pervedimų tinkamo autorizavimo ir įvykdymo tarp šalių ginčo nėra, todėl sprendime toliau nebus plačiau analizuojamos Mokėjimų įstatymo nuostatos, reglamentuojančios mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, ir ginčijamų mokėjimų autorizavimo ir įvykdymo aplinkybės, o ginčijami kredito pervedimai laikytini tinkamai autorizuotais ir įvykdytais.

Siekiant išspręsti tarp pareiškėjo ir banko kilusį ginčą bei pasisakyti dėl pareiškėjo keliamo reikalavimo pagrįstumo, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti, ar bankas turi pareigą grąžinti ginčijamų kredito pervedimų lėšas.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas nurodo, kad bankas turi jam grąžinti dėl ginčijamų kredito pervedimų prarastas lėšas. Nesutikdamas su pareiškėjo nurodomomis aplinkybėmis, bankas pažymi, kad pats pareiškėjas patvirtino davęs sutikimą ir atlikęs ginčijamus kredito pervedimus pagal šalių sudarytoje sutartyje nustatytą tvarką.

Nagrinėjamo ginčo byloje esminis pareiškėjo reikalavimas bankui yra sugrąžinti pareiškėjo iš banko sąskaitos inicijuotų ir banko įvykdytų ginčijamų kredito pervedimų lėšas, kurių negrąžino bankas.

Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kai įvykdytos visos mokėtojo ir mokėjimo paslaugų teikėjo bendrojoje sutartyje nustatytos sąlygos, mokėtojo sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas negali atsisakyti įvykdyti mokėjimo nurodymo, nesvarbu, ar mokėjimo nurodymas inicijuotas mokėtojo, įskaitant inicijavimą per mokėjimo inicijavimo paslaugos teikėją, gavėjo ar per gavėją, išskyrus atvejus, kai tai draudžia kiti teisės aktai.

Banko Privatiems klientams taikomų mokėjimo paslaugų teikimo sąlygų (toliau – Sąlygos) 14 punkte nustatyta, kad mokėtojas, norėdamas nusiųsti pinigų į savo ar kieno nors kito banko sąskaitą, gali atlikti vienkartinį mokėjimą arba nustatyti periodinį mokėjimą: „Tiesiog „Revolut" programėlėje įveskite banko kodą ir sąskaitos, į kurią siunčiate pinigus, numerį (jei tai tarptautinis mokėjimas – BIC ir IBAN) ir vykdykite nurodymus. Mums gali prireikti paprašyti ir kitos informacijos." Tame pačiame Sąlygų punkte mokėtojui nurodoma: „Įsitikinkite, kad žinote asmenį, kuriam atliekate mokėjimą. Jei kas nors jūsų paprašytų atlikti mokėjimą, bet jūs nebūtumėte tikri, kas yra gavėjas arba kam yra skirtas mokėjimas, galite tapti sukčių auka ir tokiu atveju mes negalėsime sugrąžinti šių pinigų jums."

Iš turimų duomenų matyti, kad bankas pareiškėjo autorizuotus ginčijamus kredito pervedimus įvykdė pagal visus pareiškėjo pateiktus duomenis, t. y. tinkamai ir laiku ginčijamų kredito pervedimų lėšas pervedė į pareiškėjo *Revolut Ltd* sąskaitą. Kadangi pareiškėjas davė sutikimą įvykdyti ginčijamus kredito pervedimus, juos pateikė bankui vykdyti ir bankas juos

įvykdė tinkamai, nėra pagrindo teigti, kad bankas nepagrįstai įvykdė pareiškėjo autorizuotus ginčijamus kredito pervedimus.

Nustačius, kad pareiškėjo autorizuotus ginčijamus kredito pervedimus bankas įvykdė pagrįstai, t. y. atsižvelgdamas į teisės aktų ir šalių sudarytos sutarties nuostatas, nėra pagrindo pareiškėjo reikalavimo bankui grąžinti ginčijamų kredito pervedimų metu prarastas lėšas pripažinti pagrįstu.

Atsižvelgiant į tai, kad tarp pareiškėjo ir banko ginčo dėl ginčijamų kredito pervedimų autorizavimo nėra, o Lietuvos bankui nebuvo pateikta objektyvių duomenų, jog ginčijami kredito pervedimai buvo atlikti netinkamai, darytina išvada, kad bankas neturi pareigos pareiškėjui grąžinti ginčijamų kredito pervedimų lėšų, todėl pareiškėjo reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

Į esminius šalių išdėstytus argumentus atsakyta, o kiti šalių nurodyti argumentai neturi esminės reikšmės sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą[1].

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis

[1] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.